

16. 3. 2023

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

# Změny v právní úpravě způsobilosti členů volených orgánů obchodních korporací k výkonu funkce a jejím dokládání v rámci rejstříkového řízení

V prosinci 2022 byl vyhlášen zákon č. [416/2022](#) Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s využíváním digitálních nástrojů a postupů v právu obchodních společností a fungováním veřejných rejstříků. Tímto zákonem dochází k novelizaci hned několika právních předpisů, přičemž změny se věcně dotknou zejména (i) zakládání a vzniku obchodních korporací, (ii) překážek výkonu funkce členů volených orgánů obchodních korporací a (iii) prokazování způsobilosti členů volených orgánů obchodních korporací k výkonu funkce v rámci rejstříkového řízení.

V tomto článku se zaměříme především na druhé dva výše zmíněné body, tedy na vybrané části novelizace zákona č. [90/2012](#) Sb., o obchodních společnostech a družstvech (dále jen „**zákon o obchodních korporacích**“) a zákona č. [304/2013](#) Sb. o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů (dále jen „**zákon o veřejných rejstřících**“).

Úvodem je třeba zmínit, že jedním z cílů novely je rozdělení procesu založení a vzniku obchodních korporací a procesu získání živnostenského oprávnění.<sup>[1]</sup> Doposud bylo nezbytné nejprve založit společnost, následně získat živnostenské oprávnění a teprve poté zapsat takovou společnost do obchodního rejstříku (ledaže předmět činnosti nevyžadoval získání živnostenského oprávnění). Novelou došlo s účinností ke dni 15. ledna 2023 ke zrušení stávajícího znění § 13 zákona o veřejných rejstřících a zápis nově založené společnosti do obchodního rejstříku nadále není podmíněn vydaným živnostenským oprávněním. Tato změna má proces zakládání a vzniku obchodních korporací urychlit.

Novela dále reflektuje požadavky směrnice o digitalizaci (směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1151 ze dne 20. 6. 2019, kterou se mění směrnice (EU) 2017/1132, pokud jde o využívání digitálních nástrojů a postupů v právu obchodních společností), jejímž cílem je umožnit vytvářet kapitálové společnosti plně elektronicky. Směrnice o digitalizaci mimo jiné požaduje po členských státech, aby existovala pravidla pro vyloučení osob z výkonu funkce a fungovala výměna informací o takto vyloučených osobách mezi členskými státy<sup>[2]</sup>, a to pomocí systému propojených rejstříků<sup>[3]</sup>. Novela tak s účinností k 1. červenci 2023 zavádí evidenci osob, u nichž je dána překážka výkonu funkce<sup>[4]</sup>, a upravuje požadavky na způsobilost člena voleného orgánu obchodní korporace k výkonu funkce a její prokazování<sup>[5]</sup>.

## Evidence vyloučených osob

Do evidence vyloučených osob budou zapisovány osoby, (i) které byly rozhodnutím soudu vyloučeny z výkonu funkce člena statutárního orgánu podle § 63 až 65 zákona o obchodních korporacích; (ii) kterým byl uložen zákaz činnosti zakládající překážku výkonu funkce; (iii) které byly odsouzeny pro trestný čin zakládající překážku výkonu funkce; nebo (iv) na jejichž majetek byl prohlášen

konkurs.[6] Obecně řečeno se jedná o všechny osoby, u nichž bude dána překážka výkonu funkce podle nově navrhovaného znění § 46 odst. 1 zákon o obchodních korporacích, založená orgány veřejné moci České republiky.

Evidence bude neveřejná[7], možnost nahlížet do ní budou mít soudy a notáři[8] a jejím správcem bude Ministerstvo spravedlnosti[9]. Na úrovni členských států Evropské unie a Evropského hospodářského prostoru je pak výměna informací o osobách, u nichž existuje překážka výkonu funkce založená rozhodnutím veřejné moci, zajištěna pomocí systému BRIS (Business Registers Interconnection System).[10]

## **Překážky výkonu funkce člena voleného orgánu obchodní korporace**

Základní předpoklady pro vznik funkce člena voleného orgánu (např. svéprávnost, absence úpadku) budou nadále stanoveny v § 152 a násl. zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**občanský zákoník**“). Ve vztahu k obchodním korporacím bude s účinností k 1. červenci 2023 způsobilost být členem voleného orgánu upravena v ustanovení § 46 zákona o obchodních korporacích, avšak bez odkazu na bezúhonnost podle živnostenského zákona, jak je tomu v současnosti[11].

Zároveň se v ustanovení § 13 zákona o veřejných rejstřících účinném již od 15. ledna 2023 staví na jisto, jak se způsobilost vůči veřejnému rejstříku prokazuje: čestným prohlášením osoby, která má být zapsána. Následkem nepravdivosti čestného prohlášení je již sama skutečnost, že osoba nezpůsobilá být členem voleného orgánu se jím v souladu s ustanovením § 155 občanského zákoníku nikdy nestane, a dále vznik trestněprávní odpovědnosti za uvedení nepravdivých údajů, respektive zamlčení podstatné skutečnosti podle § 254 odst. 2 trestního zákoníku.

Mohlo by se tedy zdát, že pro prokázání způsobilosti postačí čestné prohlášení, s tím, že výpis z rejstříku trestů, kterým se dokládá bezúhonnost dle živnostenského zákona, již není v rámci rejstříkového řízení nezbytný. Důvodová zpráva k novele ostatně uvádí, že dokládání výpisu z rejstříku trestů bude účinností novely nadbytečné. Bez povinnosti zapisovaných osob dokládat výpis z rejstříku trestů, zejména u osob zahraničních, které nejsou občany České republiky, by ale při současné právní úpravě soudy ani notáři neměli možnost ověřit pravdivost čestného prohlášení. Evidence vyloučených osob, která má v podstatě nahradit zdroj informací ohledně způsobilosti a bezúhonnosti zapisované osoby přitom bude dostupná až 1. července 2023.

Podle našich zkušeností soudy dosud od kontroly výpisů z rejstříku trestů u zapisovaných zahraničních osob, které nejsou občany České republiky, neupouštějí a požadují veškeré podklady, jako před účinností novely, navzdory již účinnému ustanovení § 13 zákona o veřejných rejstřících.

Ačkoli není vyloučeno, že i soudy a notáři v rámci rejstříkového řízení od vyžadování výpisů z rejstříku trestů upustí, lze v zájmu hladkého průběhu zápisu členů volených orgánů obchodních korporací do obchodního rejstříku doporučit nadále, alespoň do konce června 2023, tj. do doby, než bude funkční evidence vyloučených osob, výpisy z rejstříku trestů k prokázání bezúhonnosti dle živnostenského zákona dokládat.



**Kristýna Kupcová,**  
koncipientka PRK Partners

**P / R / K**

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

Jáchymova 2  
110 00 Praha 1

Tel.: +420 221 430 111

Fax: +420 224 235 450

e-mail: [prague@prkpartners.com](mailto:prague@prkpartners.com)

---

[1] Důvodová zpráva k zákonu č. [416/2022](#) Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s využíváním digitálních nástrojů a postupů v právu obchodních společností a fungováním veřejných rejstříků, č. 416/2022 Dz, ze dne 2. února 2022;

[2] Čl. 13i směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1132 ze dne 14. 6. 2017 o některých aspektech práva obchodních společností, ve znění účinném k 12. 8. 2022;

[3] Odůvodnění (23) směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1151 ze dne 20. 6. 2019, kterou se mění směrnice (EU) 2017/1132, pokud jde o využívání digitálních nástrojů a postupů v právu obchodních společností, (Text s významem pro EHP), 32019L1151;

[4] Ust. § 70 a násl. zákona o obchodních korporacích ve znění účinném k 1. 7. 2023;

[5] Ust. § 46 odst. 1 zákona o obchodních korporacích ve znění účinném k 1. 7. 2023;

[6] Ust. § 70a zákona o obchodních korporacích ve znění účinném k 1. 7. 2023;

[7] Ust. § 70d odst. 1 zákona o obchodních korporacích ve znění účinném k 1. 7. 2023;

[8] Ust. § 70 odst. 2 zákona o obchodních korporacích ve znění účinném k 1. 7. 2023;

[9] Ust. § 70 zákona o obchodních korporacích ve znění účinném k 1. 7. 2023;

[10] Čl. 13i a čl. 22 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1132 ze dne 14. 6. 2017 o některých aspektech práva obchodních společností, ve znění účinném k 12. 8. 2022, ve spojení s prováděcím nařízením Komise (EU) 2021/1042, ze dne 18. 6. 2021;

[11] Srov. ustanovení § 46 odst. 1 zákona o obchodních korporacích ve znění účinném do 30. 6. 2023;

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | [www.epravo.cz](http://www.epravo.cz)

## Další články:

- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)
- [Promlčení zápůjčky bez určení splatnosti v judikatuře Nejvyššího soudu](#)
- [Rozvod s mezinárodním prvkem a související otázky péče o děti a výživného](#)
- [Příkaz a příkaz na místě v přestupkovém řízení vedeném orgány inspekce práce](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Problematické aspekty změn v úpravě odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku](#)
- [Autonomní mobilita optikou české legislativy. Kdy se na silnicích dočkáme vozidel bez řidiče?](#)
- [Rodičovská odpovědnost po novele občanského zákoníku: Jak nové principy rovnosti, spolupráce a ochrany dítěte mění praxi soudů a rodin](#)
- [Lhůta a povinnosti při vyrozumění oznamovatele o výsledku posouzení oznámení](#)